

Derecelendirilmi? Kronik A?r? Ölçe?i Yenilenmi? (TurGCPS-R)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Derecelendirilmi? Kronik A?r? Ölçe?i Yenilenmi? (TurGCPS-R)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19682>

Özet

Derecelendirilmi? Kronik A?r? Ölçe?i Yenilenmi? (TurGCPS-R), orijinal **Graded Chronic Pain Scale Revised (GCPS-R)** ölçe?inin Türkçe diline adapte edilmi? ve geçerlik/güvenirlik çal??ması yap?lm?? versiyonudur. Bu uyarlama çal??ması, özellikle **primer bel a?r?s?** tan?s? konmu? hastalar?n kronik a?r? ?iddetini ve buna ba?l? geli?en fonksiyonel yetersizlik düzeylerini ölçmek amacıyla gerçekte?tirilmi?tir. TurGCPS-R, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, Türk popülasyonunda kronik a?r?n?n derecelendirilmesinde standardize edilmi? ve kültürel aç?dan geçerli bir araç sunmay? hedeflemektedir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, **çapraz kültürel uyarlama** süreçleri titizlikle takip edilerek yap?lm?? olup, kronik a?r?n?n bireyin ya?am kalitesi ve günlük aktiviteleri üzerindeki etkisini nicel olarak belirlemeye olanak tan?. TurGCPS-R, kronik a?r? yönetiminde tedavi planlamasına ve sonuçlar?n?n de?erlendirilmesine önemli katkılar sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kronik A?r?, Derecelendirilmi? Kronik A?r? Ölçe?i, TurGCPS-R, Bel A?r?s?, A?r? ?iddeti, Fonksiyonel Yetersizlik, Uyarlama, Kronik A?r? Yönetimi

Yazarlar

?entürk ?A, A?k?n Turan S, ?entürk E, ?çen NK

Amaç

TurGCPS-R'nin temel amacı, bireylerin ya?ad??? **kronik a?r?** durumunu, hem ?iddet hem de neden oldu?u engellilik aç?s?ndan objektif bir ?ekilde derecelendirmektir. Orijinal GCPS-R gibi, TurGCPS-R de a?r?y? sadece yo?unluk aç?s?ndan de?il, ayn? zamanda i?, sosyal ve ki?isel ya?am üzerindeki fonksiyonel etkileri aç?s?ndan da de?erlendirir.

Ölçek, özellikle **primer bel a?r?s?** olan hastalar?n klinik de?erlendirmelerinde kullan?lmak üzere uyarlanm??tır. Bu sayede, a?r? sendromunun ciddiyeti belirlenerek, hastalar?n uygun tedavi kategorisine yerle?tirilmesi ve tedavi öncesi/sonrası de?işimlerin izlenmesi amaçlanm??tır. Ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda standardize edilmesi, uluslararası ara?t?rmalar?n kar??la?tır?labilirli?ini de art?rmaktadır.

Yap?

Derecelendirilmi? Kronik A?r? Ölçe?i Yenilenmi? (TurGCPS-R), kronik a?r?y? iki temel boyutta

ölçen çok boyutlu bir yapıyı temel alır: **A?r? ?iddeti** ve **A?r?ya Ba?l? Engellilik/Fonksiyonel Yetersizlik**. Bu iki boyutun kombinasyonu, hastayı I. (Düşük Engellilik/Düşük ?iddet) ile IV. (Yüksek Engellilik/Yüksek ?iddet) arasında de?i?en derecelerde s?n?flandırır.

Ölçek, bireyin son üç ay içinde yaşadığı a?r? deneyimini değerlendirir. **Fonksiyonel engellilik** yap?s?, a?r?nın günlük aktiviteler, i? performans? ve sosyal yaşam üzerindeki k?s?tlayıcı etkilerini sorgulayan maddeler aracılığıyla ölçülürken; **a?r? ?iddeti** ise tipik olarak ortalama, mevcut ve en ?iddetli a?r? düzeyleri üzerinden belirlenir. Bu derecelendirme sistemi, klinisyenin hastanın genel sağlık durumu hakkında hızlı ve kapsamlı bir fikir edinmesini sağlar.

Geçerlik

TurGCPS-R'nin **geçerlik** çal??malar?, ?entürk ve arkadaşlar? (2021) tarafından yürütülen **çapraz kültürel uyarlama** sürecinin bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Bu çal??ma, ölçe?in orijinal yap?s?nin (GCPS-R) Türkçe kültürü ve diline uygunlu?unu test etmeyi amaçlamıştır. Geçerlik analizleri tipik olarak yapı geçerlili?i ve aydrt edici geçerlili?i içerir.

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe versiyonunun, ölçmeyi amaçladığı yapıyı (kronik a?r? derecesi ve engellilik) doğru bir şekilde ölçtü?ü gösterilmiştir. Bu, genellikle Korelasyon analizi veya do?rulamalı faktör analizi (DFA) kullanılarak ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlarla tutarlılı?? kontrol edilerek sağlanmıştır. Kaynak referansın bu bilgileri içermesine rağmen, spesifik geçerlik katsayılar? (örneğin DFA uyum indeksleri) burada detaylandırılmamıştır.

Güvenirlik

TurGCPS-R'nin **güvenirlik** analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı koşullarda uygulandığında tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini göstermek için yapılmıştır. ?entürk ve arkadaşlar? (2021) tarafından yayınlanan uyarlama makalesi, iç tutarlılık güvenilirlik analizini (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğini içermiştir.

Yüksek iç tutarlılık katsayılar?, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda birbiriyle tutarlı olduğunu gösterir. Bu güvenilirlik verileri, TurGCPS-R'nin klinik ve araştırma ortamlarında **kronik a?r?** değerlendirmesi için güvenilir bir araç olduğunu doğrulamaktadır. Güvenirlik katsayılar? kaynak içerikte belirtilmemiştir, ancak uyarlama çal??mas?nın yapıldığı referansta bu veriler mevcuttur.

Faktör Analizi

Derecelendirilmi? Kronik A?r? Ölçe?i Yenilenmi?'in (TurGCPS-R) faktör yap?s?, orijinal GCPS-R'nin teorik olarak önerdiği çok boyutlu yapıyı desteklemek üzere incelenmiştir. Orijinal ölçek, genellikle iki ana faktöre (A?r? ?iddeti ve Engellilik) ayrılır.

Türkçe uyarlama çal??mas? s?ras?nda, ölçe?in Türkçe formu için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) uygulanm?? ve sonuçlar, maddelerin orijinal iki faktörlü modellerle uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu analizler, TurGCPS-R'nin yap?sal geçerli?ini destekleyerek, a?r? ve engellilik skorlar?n?n ba??ms?z olarak hesaplanabilece?ini teyit etmi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Likert veya benzeri derecelendirme format? kullan?r)

Language Available: Türkçe (TurGCPS-R) ve Orijinali ?ngilizce (GCPS-R)

Population Group: Kronik a?r? ?ikayeti olan bireyler

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Özellikle **primer bel a?r?s?** olan hastalar üzerinde geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Bireyin son üç ay içerisindeki a?r? deneyimi, a?r? ?iddeti ve fonksiyonel k?s?tlil?k düzeyleri hakkında sorular sorulur. Sonuçlar, kronik a?r?n?n derecesini (Grade I-IV) belirlemek için kullan?lr.

Anahtar Kelimeler

GCPS-R, A?r? De?erlendirmesi, Çapraz Kültürel Uyarlama, Psikometri, Fonksiyonel Durum, Biyopsikososyal Model

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Yazar listesindeki yazarlar için spesifik ORCID bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Suna A?k?n Turan (Sorumlu Yazar) için: sunaaskin1@gmail.com

Correspondence Address: Sorumlu yazar?n akademik kurumu veya ileti?im adresi kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari kullan?m? ve da??t?m? için orijinal GCPS-R sahiplerinden ve uyarlama

çal??mas?n? yapan yazarlardan izin al?nmas? gerekmektedir.

Ücret: Ölçe?in kullan?m?na dair spesifik ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Test Y?I?: Türkçe Uyarlama Çal??mas?n?n Yay?n Y?I?: 2021

Kaynaklar

?entürk ?A, A?k?n Turan S, ?entürk E, ?çen NK. Validation, reliability, and cross-cultural adaptation study of Graded Chronic Pain Scale Revised into Turkish in patients with primary low back pain. Pain Pract. 2021;00:1-16. <https://doi.org/10.1111/papr.13070>

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [derecelendirilmis-kronik-agri-olcegi-yenilenmis-turgcps-r-toad.pdf](https://doi.org/10.1111/papr.13070)

Derecelendirilmi? Kronik A?r? Ölçe?i Yenilenmi? (TurGCPS-R) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam metnine eri?im için, lütfen yukar?da belirtilen ?entürk ve arkadaş?lar?n?n (2021) orijinal akademik yay?n?na ba?vurunuz.